

DEEL JE BED, BAD & BROOD

Of ze er nou wel of geen recht op hebben, een vluchteling bied je onderdak en neem je in huis. Punt uit. Drie bed-, bad- en broodaanbieders vertellen.

TEKST & BEELD RINSKE BIJL

Ook uitgeprocedeerde asielzoekers hebben recht op basisvoorzieningen: bed, bad en brood. Zo oordeelde het Europees Comité voor Sociale Rechten (ECSR) in november 2014. Een aantal gemeenten heeft de afgelopen winter meteen noodopvang opgezet, en staatssecretaris Teeven van Veiligheid en Justitie gaat inmiddels schoorvoetend akkoord met (een gedeeltelijke) financiering hiervan.

Maar er is een groep burgers die niet op deze uitspraak heeft willen wachten. Zij vinden al langer dat je mensen niet op straat kunt laten staan, en namen een vluchteling in huis. “Als mensen in aanraking komen met een uitgeprocedeerde asielzoeker die op straat staat, gaan ze er meestal eerst vanuit dat het een foutje is. Dat lossen we wel even op met een paar telefoontjes, denken ze. En dat blijkt dan niet zo te zijn”, vertelt Rian Ederveen van het Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt (LOS) in Rotterdam. In Nederland leven tussen de 100.000 en 200.000 mensen zonder verblijfsvergunning. Zij mogen niet werken en hebben geen recht op opvang. Ook in de daklozenopvang zijn ze niet welkom. Dat maakt hen afhankelijk van de hulp van maatschappelijke organisaties,

kerken en particulieren. Het Amsterdamse ASKV/Steunpunt Vluchtelingen is zo'n organisatie. Zij helpen ongedocumenteerden aan onderdak, medische zorg en eten. Wie een kamer over heeft voor een vluchteling kan zich bij hen melden.

Hoeveel Nederlanders een vluchteling in huis hebben, is niet bekend. Opvang gebeurt bijna altijd stiekem, uit angst voor de vreemdelingenpolitie. (Van twee geïnterviewden ontbreekt daarom de achternaam - red.) Rian Ederveen van het LOS raadt mensen af op eigen houtje vluchtelingen in huis te nemen. Want hoe lang ga je daar dan mee door? Zet je iemand op enig moment weer op straat? Een organisatie als het ASKV bemiddelt hierin en zorgt dat er na afloop van de afgesproken termijn een nieuw adres is waar iemand naartoe kan. Ook begeleiden zij de vluchteling bij zijn of haar juridische procedure. ●

Meer weten?

Amsterdam: askv.nl

Utrecht: stil-utrecht.nl

Eindhoven: vluchtelingenindeknel.nl

Rotterdam: stichtinglos.nl

Els (41), psychiatrisch verpleegkundige, woont met zeven volwassenen en twee kinderen in een woongroep in een gelegaliseerd kraakpand in Amsterdam.

‘Je krijgt toch een band met elkaar’

“Mensen in Nederland welkom heten en ze zich thuis laten voelen, dat wil ik. Soms is het lastig om vluchtelingen uit te leggen waarom we hier zo wonen met elkaar. Meestal willen ze ook niet mee-eten, maar koken ze voor zichzelf. Misschien vinden ze het eten niet lekker of vinden ze het niet prettig om met zo'n grote groep aan tafel te

zitten. We leggen altijd uit dat we geen vlees eten en dat ze dat ook niet zelf in onze keuken mogen klaarmaken. In onze vluchtelingenkamer mag steeds iemand een half jaar verblijven. Het is moeilijk om die persoon dan weer op straat te zetten. Iemand woont bij je, je krijgt toch een emotionele band. Gelukkig regelt het ASKV dat mensen weer bij anderen terechtkunnen.

Soms heb ik een klik met mensen, dan neem ik ze wel eens mee naar een feestje. We hebben er ook weleens over gedacht om iemand als vaste bewoner aan te nemen. Vriendschappen ontstaan bijna nooit. Het is ook niet zo dat ik iets van mensen terug verwacht. Wel vind ik het soms jammer dat je niet hoort hoe het verder gaat met iemand.”

Joyce (34), bureaucoördinator bij een wijkcentrum in Amsterdam. Regelmatig slapen een of meer mensen uit de Vluchtgarage in Amsterdam-Zuidoost op een matras in haar woonkamer.

‘Er lagen vier mannen in de woonkamer’

“Soms werd ik ’s ochtends wakker en lagen er vier mannen in mijn woonkamer. Voor sommigen werd het een gewoonte om na het uitgaan te blijven slapen; ik woon dicht bij het centrum. En dan lag er ook wel eens iemand tussen die ik niet kende. Toen heb ik gezegd dat ik graag van tevoren wil overleggen over wie blijft overnachten. Prima, als iemand een

slaapplek nodig heeft om even bij te komen. Maar ik laat mensen hier alleen slapen als ik ze wat beter ken. Het zijn allemaal mannen, en ik woon alleen. Met sommige mensen klikt het. Ik ga met ze uit en neem ze mee naar leuke plekken. Er zijn veel plaatsen in de kraakscene waar mensen kunnen meedraaien als het ze ligt: een keertje koken in een volkskeuken bijvoorbeeld. Daar

kunnen ze contacten opdoen, waar weer nieuwe dingen uit kunnen ontstaan. Een baantje, een slaapplek, ergens de was kunnen doen. Ik vraag me vaak af: ben ik het beleid nou aan het saboteren of aan het faciliteren? Door vluchtelingen op te vangen, maak ik het de overheid makkelijker om haar onmenselijke asielbeleid te blijven uitvoeren.”

Frater Ad de Kok (70), woont in een katholieke leefgemeenschap in Udenhout, Noord-Brabant. Ze hebben zeven kamers voor vluchtelingen.

‘Voor die jonge jongens zijn wij opa’s’

“**O**ns huis, waar nog vier fraters wonen, staat open voor mensen van alle godsdiensten. We zullen nooit varkensvlees eten, want er zijn altijd wel moslims in huis. De afgelopen vijftien jaar hebben we hier ruim 350 vluchtelingen in huis gehad. Het zijn vaak jonge jongens, en voor hen zijn wij natuurlijk een stel opa’s. Soms vind ik het lastig om

ergens iets van te zeggen. Maar als ze de helft van het eten op hun bord laten liggen, spreek ik ze daar wel op aan. Je doet toch moeite om voor iedereen genoeg te hebben. Belangrijk is dat wij ook onze eigen privacy hebben. Daarom hebben we een eigen huiskamer, waar we onze gasten alleen soms voor een verjaardag of spelletje uitnodigen. Nu ik

ouder word, wordt het voor mij wat moeilijker om te wonen in zo’n huis waarin je altijd mensen tegenkomt. Maar als hier geen vluchtelingen meer komen, moeten we het huis sluiten of een andere invulling van onze roeping zoeken. Het huis is te groot en te duur voor ons alleen. Maar dankzij de vluchtelingen staan er hier nog altijd geen geraniums voor de ramen.”